

Функції експертної економічної інформації в регіональній системі вирішення конфліктних наслідків управлінських рішень

О. В. Хомутенко

*Харківська національна академія міського господарства
61002, Україна, м. Харків, вул. Революції, 12*

Досліджуючи інформаційні процеси в економіці і постійно накопичуючи відповідні знання, вчені усе більш приходять до висновку, що інформаційні проблеми зовсім не наближаються до вирішення, а скоріше навпаки, породжують більше питань, чим відповідей. З іншого боку - інформаційний бум і ріст якості інформаційних технологій забезпечують затребуваність нових корисних знань про інформацію, і надають дослідникові великий фактичний матеріал для обґрунтування теорії і практики інформаційної підтримки якісної економіки. Відзначене протиріччя сприяє процесові народження нової методології і наукового інструментарію прийняття управлінських рішень і продукує створення сучасних моделей самого процесу управління, разом з його структурними і функціональними елементами.

На жаль, просування в цьому системно-методологічному напрямку поки незначне, на відміну від практичних успіхів у створенні самих інформаційних систем, комунікаційних мереж і інформаційних технологій. У цих умовах, тим більше, набуває актуальності дослідження змістовної сторони економічної інформації, її ролі в підготовці і прийнятті управлінських рішень. Сучасне управління, спираючись на статистику, економічний аналіз, дослідження документів, оцінку фінансових показників і інші характеристики традиційної структури інформаційного поля, уже явно відчуває нестачу у якості одержуваної інформації. А так як паралельно з консервативною технологією стандартного економічного аналізу розвиваються нові сектори в інформаційній діяльності (аудит, консалтинг, судова економічна експертиза, й ін.), то ці нові інформаційні ланки закономірно претендують на включення в загальну інформаційну систему. Вказані сектори інформаційної діяльності, крім своєї прямої ролі - участь у забезпеченні законності економічних операцій - цілком корисно можуть бути використані в механізмах підвищення культури бізнесу й інституціональної упорядкованості економічних взаємин між учасниками виробництва і ринку.

Ця інша можливість корисного використання експертної економічної інформації практично не представлена в економічній науці, що і робить проблему взаємодії та зв'язку економіко-господарської й експертної інформації досить актуальною і досить інноваційною в секторі економічних знань.

Інформація, у різних функціональних задачах, тим більше виникаючи і циркулюючи на об'єктах різної природи, має свою специфіку, як і способи її підготовки, аналізу і використання. Особливостями судово-економічної експертизи є:

- конфліктна ситуація або розходження поглядів щодо обов'язків учасників економічних відносин;

- специфіка порядку отримання документів і даних для дослідження;
- особливості самого процесу підготовки та оформлення висновків.

Орієнтуючись на ці специфічні особливості судово-економічної експертизи, ми виділяємо з безлічі характеристик інформаційного поля, ті з них, яким найбільш властиві об'єктивні оцінки ситуації, що формуються в ньому.

На нашу думку, експертно-економічна інформація:

- економічна - за змістом,
- аналітична - по способу обробки,
- порівняльна - по методу підготовки висновків,
- індивідуально - персоніфікована - по ролі в правовій системі,
- вагома - за значенням у прийнятті рішень і щодо впливу на учасників

процесу, тобто на економічні і правові наслідки судового розгляду.

Поєднуючи ці риси інформаційного забезпечення судових рішень (особливості задач слідчого і судового розгляду і ключові властивості інформації що збирається та аналізується) із загальною інформаційною системою оцінки економічних явищ і процесів (господарська діяльність, показники фінансового стану, собівартість і ціни, рентабельність і т.п.), ми доходимо висновку, що взаємодія цих секторів єдиного інформаційного поля може принести (і реально приносить) значний позитивний ефект. Таких напрямків досягнення ефективності в цьому інтеграційному процесі ми виділяємо п'ять.

Перший ефект - науково-методологічний. Він проявляється в удосконаленні підходів і інструментарію в дослідженні інформаційної бази сучасної економіки, де економічні свободи бажані і припустимі тільки в рамках нормативно-правового поля. А звідси - експертна робота близька по методології до дослідницької, побудованої на узгодженні економічних і правових норм.

Другий ефект - практичний. Вирішення суперечок на правових основах забезпечує оптимальні результати діяльності організацій і нормальний режим роботи податкової, фінансової й інвестиційної систем, чим підтримуються планові пропорції в економіці і порядок формування і розподілу грошових потоків.

Третій ефект - освітній. Суть його в тім, що учасники суперечок і процесів більш глибоко пізнають норми законів, накопичують досвід і виробляють інституційні правила в сфері економічних відносин. Можна сказати - життя учить справі і порядку на реальних ситуаціях.

Четвертий ефект - соціально-психологічний. Його результат - поява нових поглядів на економіку і бізнес, зняття застарілих бар'єрів і народження нового, більш зваженого відношення до ризиків. У психології закріплюються норми «не порушуй, не обманюй, не підводь інших» і т.п.

П'ятий ефект - інституційний. З розв'язанням різноманітних конфліктних і ситуаційних моментів формується і налагоджується система правил ведення бізнесу і нова культура відносин. Підвищується рівень партнерської і

соціальної відповідальності бізнесу, що в цілому є прогресивним, здатним сприяти становленню нового суспільства.